

Dirshu
דרשו ד' ועזרו
קרו עולמים לחיוב
ועזרו לימוד התורה

ביומא
דהילולא
של
'החפץ
חיים'
יום שלישי
כ"ד אלול
תשפ"ב

מצטרפים
זכויות
ליום הדין
ללימוד
'הדף היומי
בהלכה'

מרן הקדוש ה'תפץ תיים'

אמונה חושית בכל פרט

פעם היה מרן התפץ תיים בוילנא יחד עם מרן רבי תיים עוזר גרודזינסקי ועסקו בענין צבורי.

התפץ תיים בקש ללכת לבקר אדם שהיה חולה והתלזה אליו רבי תיים עוזר. פשהגיע סמוך לבית החולים פנה מרן התפץ תיים להגרח"ע - "וילנער רב, האם אתה יודע מהו הבנין הזה" הגרח"ע ששלט בוילנא, וידע כל פרט הכי קטן הבין שיש דברים בגו, ושקם. ענה התפץ תיים ואמר - זהו בית סהר, בית הסהר של הקב"ה, ובו אין שומרים וכבלים, בלי שערים וסורגים, מגיע חלי והאדם מרתק למשתו, וכשנגמרת תקופת המאסר שנגזרה על האדם, החיידק מסיים את תפקידו, והאדם קם על רגליו ויוצא...

דלות ועניות

בביתו של התפץ תיים תמיד היה מספיק אכל, אך כל שאר ההוצאות היו בצמצום. ומנהגו של מרן התפץ תיים היה כן, כשלא היה כסף היה אומר:

מה זה יהודי בעל בית ואין לו פרנסה, מחייבים לעשות משהו. ואז היה שולח מכתב פלשהו בענין מכירת הספרים, והיה מגיע כסף.

יכשהגיע הכסף, מיד מרו החפץ חיים היה אומר:

מה זה יהודי רוצה לצבר נכסים, מה יש לעשות עם כל העולם הזה, צריך לעשות עם זה משהו טוב, ומיד היה שולח את הכסף לצרכי צדקה, לאיזה עיר שהצרכה לתקון במקנה וכדומה, ושוב היה אומר - וכי יהודי לא צריך פרנסה.. וחוזר חלילה.

עם זאת, מרו החפץ חיים תמיד הקפיד על נקינותו, ובגדיו היו ללא רבב ומסדרים, ואף כובעו היה מנח מסדר על ראשו, וזו ההנהגה הנכונה לנסיך, בן המלך.

והסביר נכדו, שבודאי שהרגשה זו יש לה מקום רק לאחר שאדם בנה אצל עצמו את העבודות לד' בצורה נאותה, ואז עבודתו לפני ד' היא כבו.

מחלוקת התוצה!

כשהגעתי ללמד בראדיו, מספר הג'ר מרדכי מן - עוד היו פעמים נדירות בהם החפץ חיים היה מטריח את עצמו ומגיע אל היכל הישיבה. הוא היה נכנס בפנים ויושב בקצה בית המדרש, על יד הכניסה, וכמוכן שמיד נאספו כלם ובאו לשמע מה בפה קדשו, אולם בדרך כלל בשנים אלו הוא היה מוסר את השיחות בביתו.

פעם אחת אני זוכר שהוא הגיע לישיבה, וכלם התאספו סביבו, ואז הוא פתח ואמר לאט לאט:

"מחנית עמלק!" מחנית עמלק צריכים לפחד! ממחנית עמלק צריך לפחד!", וכנראה פונתו למה שכתב הגר"א באבן שלמה שיש חמש מיני ערב רב בתוך עם ישראל,

והגורעים מביניהם הם בעלי המחלקת, והם נקראים עמלקים, ואין בן דוד בא עד שימחו מהעולם. פחד! ועל זה הזהירנו החפץ חיים, להתרחק ממחלקת. ובאמת החפץ חיים עצמו תמיד ברח מן המחלקת כמו שבורחים מהאש.

כשנה וחצי לפני פטירתו הרגיש החפץ-חיים שיש איזה ענין של מחלוקת בעניני הנהלת הישיבה. הוא שלח להודיע שבני הישיבה יפנסו אליו לביתו באופן דחוף, כי יש לו משהו לומר.

לאחר שנכנסו ובאנו לביתו, ראינו מחזה כזה שעד היום לא מש ממני. החפץ חיים החלש והזשיש כל פה, עמד נתמד בשלחנו והיה משלהב כאש, זקוף מלא קומתו וכל גופו רעד, ופניו כשלהבת, והרים יד ימינו ואמר בריתחא: "הישיבה של החפץ חיים נוסדה על שלום - מחלוקת החוצה!". ושוב חזר על דבריו: "מחלוקת החוצה!", הוא סמן בידיו כמשליך משהו החוצה, ושוב חזר על הדברים: "מחלוקת ארויס". כה חזר שלש פעמים, וראינו איך שהוא בוער בדבריו.

להתבונן לפני ברכה

אני זוכר שכעשר שנים לפני שבאתי לראדיו, למדתי בישיבה הקטנה "אור ישראל" שבלידא, ובשעתו היה החפץ חיים רגיל לבוא מדי פעם ולשאת מדברותיו, ולחזק בשיתותיו את תושבי העירה ואת תלמידי הישיבה. כשהחפץ חיים היה מגיע, המחזה היה נפלא, כל ילדי העירה עמדו משני צדי הדרך ואבוקות של אור בידם, וקבלו את פני החפץ חיים בפני מלך - "מאן מלכי רבנו". לפעמים הוא היה נשאר להתפלל שם וכשקראו לתורה הוא אף פעם לא הרשה להם לקרא לו בתאר כבוד, כי אם ר' ישראל מאיר הכהן ולא יותר!

שם גם זכיתי להתפלל במנין אחד עם מרן החפץ חיים, ולהתבונן בהנהגתו של החפץ חיים בשעת התפלה. בהשקפה שטחית לא ראו על החפץ חיים שום ענין יוצא דופן, הוא

לא התפלל בקולות וברקים - "לא ברעש ה'", אבל בשימת לב נתן היה לראות כיצד החפץ חיים מדבר עם הבורא עולם, כדבר איש אל רעהו וכבו המתחטא לפני אביו. וכיון ששמיעתו של החפץ חיים הייתה לקויה, הגביה קצת את קולו, והבחנתי שלפני כל ברכה וברכה ב"שמונה עשרה", עוצר החפץ חיים את רצף התפלה וממתין קמעה, ורק אחר כך הוא פותח בתפלת הברכה הבאה.

טעם הנהגתו נובע ממה שכתב בספרו, שצריך אדם להתבונן קצת קדם כל ברכה שמוציא מפיו, מה תכו הברכה, וזכיתי לראות כיצד מקים החפץ חיים עצמו את אשר כתב. אני זוכר שפעם אחד אחרי התפלה בימות החול מישוהו חלק עוגה לחברי המנין לרגל איזה ארוע. וכמובן שכלם תכו ברכו ואכלו, אבל אני התבוננתי היטב על החפץ חיים, והבחנתי כי הוא מחזיק את העוגה במשך דקות ארפות, החזיק והחזיק ולא אכל, ורק בסוף הוא ברה כל מלה לאט לאט ואז אכל.

מה התועלת במעשינו החפץ חיים היה חוזר על כך בפנינו מדיר ואומר, על האדם מטלת החובה לחשוב לפני כל פעלה שהוא עושה, למי הוא עושה אותה ולצדד איזה תכלית ותועלת הוא עושה את הפעלה הזאת.

והיה אומר, אם תהיה לו תועלת מהפעלה הזאת לגוף, נו, טוב... ואם תועלת לנשמה ודאי שטוב מאד, אבל אם אין לו תועלת לא לצרכי הגוף ולא לרוחניות, אז שיחדל מפעלה זו. למשל, לאכל ולשתות או לישון - זו תועלת לגוף, וגם אז יש כח לעבד את השם יתברך וללמד תורה זה רוחניות. אבל לבזבז את הזמן לדגמא בפטפוטים זה פעלה שאין ממנה תועלת לא לגוף ולא לנשמה לכן אסור לעשות כזה דבר.

תפלות של אמא

הוא עצמו תמיד אמר שהדמעות של אמא שלנו, כשבתה בזמן שהיא אמרה את התהלים על ישראל מאיר הקטן שלה, זה גרם לו להיות מה שהוא.

הלמוד היומי 'דף היומי בהלכה' במשנה ברורה

ההלכות שגלמדו בשבוע זה ב'דף היומי בהלכה'

סימן נב:

סימן נב בשלחן ערוך עוסק במי שהתאחר מלהגיע בזמן לבית הכנסת לתפלת שחרית, וכאשר בא מצא שהצבור כבר אוחזים בסוף פסוקי דזמרה או בברכת יוצר אור מברכות קריאת שמע, איך ינהג ומה ידלג מתחלת התפלה כדי שיצליח להתפלל עם הצבור?

תחלה יש להקדים את דברי המשנה ברורה כאן (ס"ק א) שכל דברי השלחן ערוך הנם בדיעבד למי שנתאחר, אבל לכתחלה ראוי לכל אחד לבוא לבית הכנסת מקדם כדי שלא יצטרך לדלג על שום חלק מהתפלה, והטעם הביא המשנה ברורה בשם הספרים הקדושים, שהמגיד שיהיה מגיע ל'בית יוסף' לגלות לו סודות התורה משמים, הנהירו לבוא לבית הכנסת מקדם כדי שיוכל להתפלל כסדר התפלה ולא בדלוג, כי המדלג הנו מהפך צנורות השפיע היורד מן השמים על ידי התפלה של כל אחד.

ואף הביא המשנה ברורה שבגלל דבר זה היו נוהגים הרבה אנשי מעשה להתפלל כסדר התפלה אפלו אם אחרו לבוא לבית הכנסת ואף אם נסידו בשל קד תפלה בצבור, אמנם הביא בשם הפוסקים שכתבו, שלהתפלל תפלת שמונה עשרה עם הצבור מעלתה עדיפה מלהתפלל כסדר התפלה בדיעבד אם מאחר לתפלתו ויזהר גם הזהר מודה, ובטעם הדבר הביא המשנה ברורה (ס"ק ג) שתפלת עמידה עם הצבור רצויה ומקבלת לפני הקב"ה.

ולכן הכריע המשנ"ב (ס"ק א) שבדיעבד מי שאחר לבוא לבית הכנסת, ידלג כפי פסק השלחן ערוך. אם יש לו מנין מאחר יותר שבו יוכל להתפלל כסדר התפלה בלא לדלג, האם נמתין למנין זה?

יש להדגיש, שכל דברי הפוסקים בסימן זה נאמרו היכן שאם לא יתפלל כעת עם הצבור לא ימצא מנין אחר להתפלל עמו, אבל אם משער שיהיה לו אחר כך מנין אחר להתפלל עמם בלא דלוג, כתב הכף החיים (סעיף קטן א) שלא ידלג.

וכן כתב המשנה ברורה לקמן (סימן רלו ס"ק יב), לענין תפלת ערבית, שאף שכתב השלחן ערוך שם (ס' ג) שאם אחר לתפלת ערבית ידלג על קריאת שמע וברכותיה ויעמד לתפלת שמונה עשרה עם הצבור, מפל מקום באופן שיכול להשיג מנין אחר, לא ידלג על קריאת שמע וברכותיה, אלא יתפלל במנין אחר ויסמוך גאלה לתפלה. מנין המתפלל תפלת ותיקין וחוששים שיאחרו את זמן הניח החמה, האם יכולים לדלג מפסוקי דזמרה?

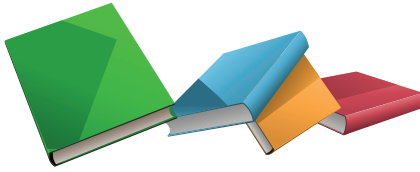
מנין המתפלל בקביעות בניח החמה, והתחילו את התפלה מאחר וחוששים שיפסידו את זמן הניח החמה, הורה החזון איש (שיח תפלה עמוד תרצד, בשם הגר"י קרליץ) שלא ידלגו מפסוקי דזמרה, ואין להם לשנות את סדר התפלה. כמה ומה ידלג מפסוקי דזמרה אם התאחר לתפלה ולא רוצה להפסיד תפלת שמונה עשרה עם הצבור?

העולה מדברי השלחן ערוך הרמ"א והמשנה ברורה הוא כך:

מי שאחר להגיע לבית הכנסת ואחר שניח תפלין ויאמר ברכות "על נטילת ידים" "אלהי נשמה" וברכות התורה - הצבור יהיה בסוף פסוקי דזמרה, אזי אם אין שהות כל כך, בדיעבד יאמר רק "ברוך שאמר" "תהלה לדוד" ו"ישתבח" ואחר כך קריאת שמע וברכותיה ויתפלל עם הצבור, ובאם יש לו יותר זמן יאמר כל ההללויות עד "כל הנשמה תהלל יה", ואם יש לו יותר זמן יוסיף אף ויברך דוד" עד "לשם תפארתך", ואם יש לו עוד יותר זמן יתחיל לומר מ"הודו לד" קראו" עד "והוא רחוב" וידלג עד

"והוא רחוב" שקדם "אשרי" וילנסט ספרד יאמר גם ברוך שאמר וימשיך הלאה. ובשבת הביא המשנה ברוך (ס"ה) שאם אין לו שהות כל פה, בדיעבד יאמר "ברוך שאמר" "תהלה לדוד" "נשמת" ו"ישתבח".

האם בדיעבד אפשר לדלג את כל פסוקי דזמרה?

נחלקו הפוסקים האם אפשר בדיעבד לדלג כל פסוקי דזמרה כדי להספיק להתפלל עם הצבור, דעת השלחן ערוך היא שיקרא רק קריאת שמע וברכותיה עם הצבור ויתפלל עמהם, אבל המשנה ברוך (סעיף קטן) הביא שבשנות משכנות יעקב האריך להוכיח שאין לדלג על ברכת "ברוך שאמר" שהיא תקנה קדומה מימי התנאים, על כן מוטב להתפלל יחידי מלדלג לגמרי ברכת "ברוך שאמר" ו"ישתבח", אמנם הוסיף המשנה ברוך שפשוט שאם יוכל לומר "ברוך שאמר" "אשרי" ו"ישתבח" בעת שהש"צ מאריך לנגן בברכת "יוצר אור" וכדומה, יעשה כן, שעקר ההקפדה היא שיספיק להתפלל עם הצבור תפלת שמונה עשרה בלחש. אמנם הזהיר המשנה ברוך שכל זה רק בתנאי שלא יחסיר מלומר קריאת שמע כדין והיינו כפי המבאר בסימן סא מהו האפו שצריך לקרא ולכונן בקריאת שמע, שהרי פשוט שאין דוחים מלקיים מצוה כתקונה בגלל המעלה של תפלה בצבור.

כתב השלחן ערוך שמי שבדיעבד היה נצרך לדלג פסוקי דזמרה לפני התפלה, אחר התפלה יקרא אותם אמנם בלא ברכות "ברוך שאמר" שלפניהם וברכת "ישתבח" שאחריהם וזהו לשיטת השלחן

ערוך שיכול לדלגם בעת הצורך כמו שהבאנו בקטע הקודם. וכתב מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל (אמרות ישר תפלה עמוד צד) שפונת השלחן ערוך היא שחייב להשלים כל מה שהחסיר מיד אחר התפלה, וכתב שחלילה לנהג לדלג התפלה באופן קבוע שזהו אסור גמור!

פרקי תהילים:

יָדִיד עֲשׂוּנִי וְיִכְוֶנְנִי הַבִּינְנִי וְאַלְמָדָה מְצוֹתֶיהָ: יְרֵאֶיהָ וְרֵאוּנִי וְיִשְׁמְחוּ כִּי לְדַבְרָה יִחְלְתִי: יַדְעֵתִי ד' כִּי צָדֵק מִשְׁפָּטֶיהָ וְאַמּוּנָה עֲנִיתָנִי: יְהִי נָא תְּסֻדֶּה לְנַחְמָנִי כַּאֲמַרְתָּה לְעַבְדֶּךָ: יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַחִיָּה כִּי תוֹרַתְךָ שַׁעֲשַׁעֵנִי: יִבְשׂוּ זַדִּים כִּי שִׁקֵּר עֲוֹתוֹנִי אֲנִי אֲשִׁית בְּפִקּוּדֶיהָ: יִשׁוּבוּ לִי יְרֵאֶיהָ וְיִדְעֵי עֲדֹתֶיהָ: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶיהָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ:

שָׂרִים רָדְפוּנִי חָנָם וּמִדַּבְרָךְ פִּחַד לִבִּי: שֵׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמַרְתָּה כְּמוֹצֵא שֶׁלֵּל רַב: שִׁקֵּר שִׁנְאֵתִי וְאַתְעַבָה תוֹרַתְךָ אֱהַבְתִּי: שָׁבַע בַּיּוֹם הַלְלֵתִיהָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָה: שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְאִין לְמוֹ מְכַשׁוּל: שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ ד' וּמְצוֹתֶיהָ עֲשִׂיתִי: שְׁמְרָה נִפְשִׁי עֲדוֹתֶיהָ וְאַהֲבֵם מֵאֵד: שְׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיהָ וְעֲדוֹתֶיהָ כִּי כָל דַּרְכֵי נִגְדָה:

רָאה עֲנִי וְתִלְצַנִּי כִּי תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: רִיבָה רִיבֵי וּגְאֹלְנִי לְאַמְרַתְךָ תִּנְיָ: רַחוּם מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה כִּי חָקִיךָ לֹא לֹא שָׁמְרוּ: רָאה כִּי פִקּוּדֶיהָ אֱהַבְתִּי ד' כְּחֻסְדֶּךָ תִּנְיָ: רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֲמַת וְלַעֲלֹם כֹּל מִשְׁפַּט צְדָקָה:

אֲשַׁרְי תְּמִימֵי דָרֶךְ הַהֲלָכִים בְּתוֹרַת ד': אֲשַׁרְי נִצְרִי עֲדוֹתֵי כָּל לֵב יִדְרָשׁוּהוּ: אֵף לֹא פָעַלְו עוֹלָה בְּדַרְכֵי הַלְכוֹ: אֲתָה צִוִּיתָה פִּקּוּדֶיהָ לְשֹׁמֵר מֵאֵד: אֲחֵלִי יִכְנוּ דַרְכֵי לְשֹׁמֵר חָקִיךָ: אִין לֹא אֲבוֹשׁ בְּהִבִּטִּי אֵל כֹּל מְצוֹתֶיהָ: אוֹדֶךָ בְּיִשָּׁר לִכְבֹּב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: אֵת חָקִיךָ אֲשֹׁמֵר אֵל תַּעֲבוּנִי עַד מֵאֵד:

לַעֲלֹם ד' דְּבָרְךָ נִצָּב בְּשָׁמַיִם: לָדֹר וְדֹר אֲמּוּנָתְךָ כּוֹנֵנַת אֶרֶץ וְתַעֲמֹד: לְמִשְׁפָּטֶיךָ עֲמַדוֹ הַיּוֹם כִּי תִכַּל עֲבַדְתֶּךָ: לִזְלִיל תוֹרַתְךָ שַׁעֲשַׁעֵנִי אִין אֲז אֲבַדְתִּי בְּעִנְיִי: לַעֲלֹם לֹא אֲשַׁפַח פִּקּוּדֶיהָ כִּי בָם חִייתִנִּי: לֵךְ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיהָ דְרָשְׁתִּי: לִי כוֹי רָשָׁעִים לְאַבְדָנִי עֲדוֹתֶיהָ אֲתַבּוּנוּ: לְכָל תַּכְלָה רֵאִיתִי מִן רַחֲבָה מְצוֹתֶיהָ מֵאֵד:

מָה אֱהַבְתִּי תוֹרַתְךָ כֹּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחֵתִי: מֵאִיבִי תִּחַפְּמֵנִי מְצוֹתֶיהָ כִּי לַעֲלֹם הִיא לִי: מִכָּל מִלְּמַדֵּי הַשְּׁפָלָתִי כִּי עֲדוֹתֶיהָ יִשׁוּחָה לִי: מִזְקָנִים אֲתַבּוּנוּ כִּי פִקּוּדֶיהָ נִצְרָתִי: מִכָּל אֲרֶחַ רַע כְּלֵאתִי רִגְלִי לְמַעַן אֲשֹׁמֵר דְּבָרְךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִי כִּי אֲתָה הוֹרַתִּנִּי: מָה נִמְלָצוּ לַחַיִּי אֲמַרְתָּה מִדְּבַשׁ לִפִּי: מִפִּקּוּדֶיהָ אֲתַבּוּנוּ עַל כֵּן שִׁנְאֵתִי כֹּל אֲרֶחַ שִׁקֵּר:

אֲשַׁרְי תְּמִימֵי דָרֶךְ הַהֲלָכִים בְּתוֹרַת ד': אֲשַׁרְי נִצְרִי עֲדוֹתֵי כָּל לֵב יִדְרָשׁוּהוּ: אֵף לֹא פָעַלְו עוֹלָה בְּדַרְכֵי הַלְכוֹ: אֲתָה צִוִּיתָה פִּקּוּדֶיהָ לְשֹׁמֵר מֵאֵד: אֲחֵלִי יִכְנוּ דַרְכֵי לְשֹׁמֵר חָקִיךָ: אִין לֹא אֲבוֹשׁ בְּהִבִּטִּי אֵל כֹּל מְצוֹתֶיהָ: אוֹדֶךָ בְּיִשָּׁר לִכְבֹּב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: אֵת חָקִיךָ אֲשֹׁמֵר אֵל תַּעֲבוּנִי עַד מֵאֵד:

יָדִיד עֲשׂוּנִי וְיִכְוֶנְנִי הַבִּינְנִי וְאַלְמָדָה מְצוֹתֶיהָ: יְרֵאֶיהָ וְרֵאוּנִי וְיִשְׁמְחוּ כִּי לְדַבְרָה יִחְלְתִי: יַדְעֵתִי ד' כִּי צָדֵק מִשְׁפָּטֶיהָ וְאַמּוּנָה עֲנִיתָנִי: יְהִי נָא תְּסֻדֶּה לְנַחְמָנִי כַּאֲמַרְתָּה לְעַבְדֶּךָ: יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַחִיָּה כִּי תוֹרַתְךָ שַׁעֲשַׁעֵנִי: יִבְשׂוּ זַדִּים כִּי שִׁקֵּר עֲוֹתוֹנִי אֲנִי אֲשִׁית בְּפִקּוּדֶיהָ: יִשׁוּבוּ לִי יְרֵאֶיהָ וְיִדְעֵי עֲדוֹתֶיהָ: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶיהָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ:

רָאה עֲנִי וְתִלְצַנִּי כִּי תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: רִיבָה רִיבֵי וּגְאֹלְנִי לְאַמְרַתְךָ תִּנְיָ: רַחוּם מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה כִּי חָקִיךָ לֹא דְרָשׁוּ: רַחֲמֶיךָ רַבִּים ד' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ תִּנְיָ: רַבִּים יִדְפִּי וְצָרִי מִעֲדוֹתֶיהָ לֹא נִטִּיתִי: רֵאִיתִי בְּיָדִים וְאַתְקוּטָטָה אֲשֶׁר אֲמַרְתָּה לֹא שָׁמְרוּ: רָאה כִּי פִקּוּדֶיהָ אֱהַבְתִּי ד' כְּחֻסְדֶּךָ תִּנְיָ: רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֲמַת וְלַעֲלֹם כֹּל מִשְׁפַּט צְדָקָה:

פרק קל

שִׁיר
 הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קָרְאתִיךָ
 ד': ד—' שְׁמָעָה בְּקוֹלִי
 תִּהְיֶינָה אֲזַנֶיךָ קֹשְׁבוֹת לְקוֹל
 תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר י־ה ד' מִי
 יַעֲמֵד: כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרָא:
 קוֹיִתִי ד' קוֹתָה נִפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי:
 נִפְשִׁי לִד—' מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים
 לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל ד' כִּי עִם ד'
 הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה
 אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

0723809292

תכנית שמע מיוחדת הכוללת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות
 ליומא דהלולא של מרנא החפץ חיים ולקראת הימים הנוראים בקו החיזוק